

В І Д Г У К

рецензента

Палій Ірини Олегівни на дисертацію

Чжан Чі

«Типологія виконавських стилів у творчості для саксофона»,

подану на здобуття ступеня доктора філософії

Галузь знань 02 – «Культура і мистецтво»

Спеціальність 025 – «Музичне мистецтво»

На початку ХХІ століття в музичній культурі відзначається зростання зацікавленості виконавців у музикознавчій діяльності. Часто трапляється, що виконавці виявляють навіть більший інтерес і реагують швидше, ніж музикознавці, на появу нових музичних творів, зокрема творів для духових інструментів. Протягом останніх двадцяти років більшість наукових досліджень, що присвячені аналізу, систематизації та інтерпретації музичних творів, належать виключно до цієї категорії музикантів. Варто зауважити, що виконавці мають свої переваги перед музикознавцями, оскільки вони можуть безпосередньо взаємодіяти з твором, реалізовувати і передавати композиторські ідеї слухачам, враховуючи сучасні знання, принципи музичного мислення, що визначаються потребами сучасності, і використовують досвід попередніх виконавців.

Виконавське мистецтво на саксофоні має тісний зв'язок із дихотомією «академічне-неакадемічне музикування», з цієї причини в музикознавчих колах довгий час залишалися невирішеними питання: чи вважати саксофон академічним музичним інструментом? Або він належить виключно до сфери джазу та естрадної музики? Формування відповіді на ці питання ускладнював факт, що саксофон донині не став повноцінним учасником симфонічного оркестру, проте був невід'ємним учасником духових та воєнних оркестрів, джазових колективів, як великих, так і камерних складів. З цієї позиції дисертаційне дослідження Чжан Чі є актуальним, оскільки в ньому

розглядається проблема типологізації виконавських стилів у контексті виконавства на саксофоні в сферах академічного та джазового мистецтва. Актуальність вибраної дослідником теми підсилюється нагальною потребою розуміння взаємодії академічного та джазового напрямів у музичній культурі ХХ століття; високим попитом на творчий потенціал інструменту в джазовому виконавстві та обмеженістю дослідницького «інструментарію» для подальшої розробки позицій стосовно виконавського стилю джазових музикантів, а також перспективи розвитку та випробування базових категорій саксофоноведства, а саме: «виконавський стиль», «виконавська поетика» та «стиль імпровізації».

Використана Чжан Чі методологія ефективно забезпечила успішність проведеного дослідження. Зокрема, варто відзначити результативне застосування системного, стильового та комунікативно-інтерпретативного методів, що сприяло авторській розробці структури виконавського стилю.

Концепція дисертаційного дослідження реалізована через чітко вибудовану структуру з двох розділів. В Першому визначено стильові процеси, що відбуваються в сфері академічного музикування. Здійснено огляд особливостей виконавської техніки творів таких композиторів, як К. Дебюсі, П. Крестон, П.-М. Дюбуа. Проведено виконавський аналіз на прикладі концерту О. Глазунова, що дозволив виявити різноманітні підходи виконавців, включаючи відмінності в темпі, динаміці та трактуванні каденцій. В результаті складені параметри виконавських стилів відомих саксофоністів у рамках академічного напрямку. Важливим внеском в дисертації є також системне дослідження мистецької діяльності Ж.-М. Лондекса, багатопрофільність якої вражає. В українському музикознавчому доробку відомостей про нього обмаль, при цьому саме Лондексу належить виведення академічного саксофона з кризового стану на новий рівень сприйняття, реалізації художньо-виразного потенціалу саксофона саме в якості академічного музичного інструмента.

Другий розділ дисертації присвячено параметрам стилів видатних джазових музикантів. Виконавські стилі Ч. Паркера, Л. Янга, Дж. Колтрейна, Гр. Вашингтона-молодшого диференційовано за особливостями мелодичного,

гармонічного мислення, формо- та звукотворення, типом комунікації, втіленням імпровізації тощо.

Про глибокий рівень дослідження свідчить широкий спектр опрацьованої автором дисертації літератури, зокрема, іншомовних джерел. Це дозволяє різнопланово охопити та сприймати це відносно нове явище музичної культури.

У Висновках викладено результати відповідно до поставленої мети дослідження. Розроблена типологія виконавських стилів у мистецтві гри на саксофоні поділяється на наступні категорії: *інтелектуальний тип* (домінування логічного та раціонального підходу до виконавства); *інтуїтивно-чуттєвий тип* (під час виконавства підкреслюється емоційна складова); *рефлексивний (інтровертний) тип* (увагу виконавця спрямовано на внутрішню форму); *комунікативний (екстравертний) тип* (виконавець зосереджується на відкритості до зовнішніх об'єктів сприйняття).

У зв'язку з концепцією дисертаційного дослідження у рецензента виникло наступне запитання. Запитання стосується алгоритму аналізу виконавського стилю. Яким він є у вашому дослідженні?

Зазначене вище дозволяє стверджувати, що дисертація **«Типологія виконавських стилів у творчості для саксофона»** за актуальністю, теоретико-методологічним рівнем, науковою новизною відповідає вимогам МОН України стосовно дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії, а її автор Чжан Чі заслуговує присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво».

Кандидатка мистецтвознавства,
старший викладач кафедри оркестрових
духових та ударних інструментів
ХНУМ імені І. П. Котляревського

Ірина ПАЛІЙ